

MINNI EINNÝTISPLAST

Posarnir í Duty-Free á flogvøllinum í Vágum eru ókeypis

Vágum, sambært tølum hjá Vága Floghavn. Vit fara ikki at koma við nakrari greiðari staðfesting, men um mann gongur út frá, at hvørt ferðafólk fær sær ein te- ella kaffimunn, so eru 355.579 einnýtiskoppar farnir í skrell í 2018. Tá mann biður um eina sodavatn, fær mann bæði eina dós og eitt einnýtisglas – altso tvær nøgdir. Um vit so siga, at hvørt ferðafólk í ár hevur fingið sær ein kaffimunn og eina sodavatn, so veksur ruskframleiðsan til (355.597 x 3) 1.066.737 rusknøgdir. So eru tað eisini tey, sum fáa sær mat, sum er í plastbakkum, og tað eru eisini tey, ið einki fáa sær yvirhøvur. Men tað slepst ikki undan, at tað er ein ovurstór nøgd av ruski, sum verður framleidd umborð á flogførum.

- Vit gera tað ikki nóg gott
Í Atlantsflogi eru tey vitandi um avbjóðingina við einnýtisplasti, og stjórin ásannar, at flogførini framleiða nógv rusk tilsamans.
- Vit hava 168 setur í einum flogfari, so ja, tað verður til nógv rusk hvønn dag, um mann t.d. gongur útfrá, at hvørt ferðafólk fær sær ein kopp, sigur Jóhanna á Bergi, stjóri í Atlantsflogi.
Men leiðslan hevur gjørt nøkur átøk fyri at umleggja tænastuna umborð, so hon verður meira burðardygg.
- Hetta er sum heild ein stór avbjóðing í allari flogvinnuni, men vit hava fokus á tað og

koma at gera meira, so tænastan verður umhvørvisvinarligari. Vit hava talgildað alt pappír, so allir listar eru á teldlum. Men vit mangla alt tað, sum hevur við matin at gera. Vit gera tað tíverri ikki nóg gott í lötuni, men vit hava bílagt okkurt, og okkurt er í stoypiskeiðini. Einaferð í komandi ár verður alt plastbestikkið skift út við umhvørvisvinarligari bestikk, sigur Jóhanna á Bergi.

Einnýtisplast er lættasta loysnin

Á stórum stovnum á landi, har nógv fólk eta dagliga, vaskar mann ofta heldur upp í staðin fyri at brúka einnýtisbúnyti. Hví kunnu flogfør ikki brúka somu uppvaskiloysnina, soleiðis at hvørja ferð tá flogførini lenda, fær mann reint búnyti inn, meðan tað skitna fer í uppvaski-maskinuna á landi?

- Tað er logistikkurin í tí. Tað gongur skjótt, og mann skal sum oftast fáa flogfarið avstað aftur innan fyri hálvan tíma. Tað er uppá allar mátar lættari at koyra uppvaskið í land og so umborð aftur. Harafrat vigar stál- og keramikktilfar eisini nógv, meðan einnýtistilfar er nógv lættari, og tað minskar jú um brennievnisnýtluna, sigur stjórin í Atlantsflogi.

Plastposar eru ein service í Vágum

Tá mann so kemur úr flogfari- num í Vágum, verður mann freistaður av øllum möguligum bíligum vørum í Tax-Free handli- num á flogvøllinum. Her hava fólk ofta lyndi til at fylla sær í posan, tí tað er jú ikki hvønn dag, mann hevur møguleika at keypa sigarettir, rúsdrekka, bomm og parfumu tollfrítt. Rákið allastaðni koyrir uppá, at mann skal brúka so lítið av plastposum, sum gjørligt, men á flogvøllinum í Vágum verða plastposarnir lætnir ókeypis.

- Vit síggja tað sum eina service at bjóða kundum okkara ein ókeypis posa, so mann kann fylla sínar vørur uppí posarnar. Fólk eru ofta ovfarin av, at mann kann taka ein ókeypis posa, tí mann er vanur við at gjalda teir, sigur Jonny Müller, leiðari í Duty-Free.

Tá mann setir høgur prísir á plastposar, fær mann kundarnar at hugsa seg einaferð eyka um, áðrenn teir keypa posan. Men á flogvøllinum verður tænastan raðfest framum hetta, og leið- arin væntar ikki, at tey fara at fylgja við altjóða rákinum og seta prís á posarnar.

Norrøna vil vera grønari

Umborð á Norrønu eru eisini nógv fólk, sum dagliga skulu hava mat og skundverður. Tey hava vanligar tallerkar og gløs í matstovnum har, men brúka í ein ávísan mun plast umborð.
- Flestu artiklar á matstovu og

café økinum eru vørur, ið verða endurnýttar, men enn hava vit á ávísam økjum artiklar, ið av praktiskum orsökum eru úr plasti, sigur Henny á Líknargøtu, söluleiðari í Smyril-Line.

- Fyri 2019 og 2020 hava vit sett okkum fyri at blíva enn grønari á hesum øki, og vit eru byrjað at arbeiða við nøkrum málum, sigur hon.

Á reingerðar økinum arbeiðir Norrøna eisini áhaldandi fyri at blíva grønari. Sápan, ið verður brúkt, er grøn og í staðin fyri pappírshandklæði brúka tey blásarar og bummullhandklæði.

Praktiskt við einnýtisplasti á Landssjúkrahúsinum

Spurningurin um valið millum einnýtis- og uppvaskiloysnir sæst eisini í kantinuni á Lands- sjúkrahúsinum, har tey eru til- vitað um umhvørvisvinarligar loysnir. Umframt vanliga bú- nýtið hava tey valt at geva sjúkhúsgestunum møguleika at eta við einnýtisplasti - hetta veri seg bestikk, gløs, tallerk- ar og ílót. Fyrr var alt hetta vanligt plast, sum ikki kundi niðurbrótast, men í dag er tað mesta av hesum gjørt úr burðardyggum tilfari, soleiðis at tilfarið verður niðurbrotið á umhvørvisvinarligan hátt.

Tað er kansa nokkso sjáld- samt at ein so stórir stovnur brúkar einnýtistilfar í einari kantinu, men hetta er av prakt- iskum orsökum.

- Trupulleikin við vanliga tilfarinum er, at fólk, sum taka mat við á deildirnar og út úr húsinum, ofta ikki koma aftur við tí. Tað merkir størri innkeyp hjá okkum av stálbestikki og øðrum. Tí hava vit møguleikan við einnýtistilfari til tey, sigur Gudna á Rógvi Joensen, kost- fakligur leiðari á Landssjúkra- húsinum.

Køkurin fór undir at skifta til burðardygg tilfarið fyri góðum ári síðani, men enn eru eitt nú øll salatíløtini úr van- ligum plasti ikki skift heilt út enn. Men tilgongdin verður sambært tænastudeplinum á Landsjúkrahúsinum liðug í hesum mánaðinum, so øll salat- íløtini vera úr bioplasti. Hendan tilgongdin fevnir eisini um emballagu, sum matur verður pakkaður inn við, har tey ikki hava fingið eina burðardygg loysn enn.

Vilja vera grønari

Innkeypsleiðari og kostfakligi leiðarin á Landssjúkrahúsinum hava seinastu trý árin luttikið í einum norðurlandskum arbeids- bólki um grønt innkeyp til heilsuverkið. Har hoyra tey frá sjúkhúsum í øðrum londum, hvørjar avbjóðingarnar og loysnir eru til sjúkhúsverkið viðvíkjandi umhvørvinum.

- Vit meldaðu okkum til hendan bólkin, tí vit vildu keypa meira grønt inn til Landssjúkra- húsið. Hetta snýr seg ikki bara